

פרויקט 3 בקורס תמסורת גלים

תשובות לשאלות נוספות לפרויקט

1. שתי הגישות לחישוב מתח של אות מאופנן:

קירוב זה מעניק לאות המאפנן ולפולס מהירויות התקדמות שונות מה שגורם להפרדה בין התקדמות שני האותות במרחב תוך שמירה על צורתם. קירוב זה למעשה מתעלם מאפקט העיוות של הפולס המתרחש כאשר מרחק ההתקדמות מספיק רחוק.

הגישה השנייה הינה גישה מדוייקת. גישה זו אינה מפרידה בין האות המאפנן לבין הפולס אלא מתייחסת לסיגנל כסיגנל יחיד, שהינו תוצאת האיחוד של האיפנון עם הפולס.

החישוב של האות המקודם על גבי הקו נעשת בצורה קלאסית לפי התמרת פורייה הפוכה לסיגנל הכולל בתדר. שיטה זו אפשרית לביצוע בחישוב נומרי בלבד כלומר אינה שימושית בחישובים אנליטים בעוד שהשיטה המקורבת יכולה ליהיות שימושית בחישובים אנליטיים.

בנוסף, השיטה המדוייקת הינה מדוייקת לכל מרחק התקדמות, בעוד שלשיטה המקורבת נכונה למרחקי התקדמות קטנים בלבד.

2. תחומי התקפות של כל אחת מהגישות:

לכל מסדר בהרצאה קירוב הטיילור מסדר ראשון סביב ω_0 תקף (כלומר שרכיבי השגיאה מסדר 2 לכל שראינו בהרצאה ליחים) כאשר מתקיים:

$$z < \frac{\pi}{\beta_2 \Delta_{\omega}^2}$$

כלומר השיטה המקורבת לחישוב האות המאופנן תקפה רק אם תנאי זה מתקיים.

כאשר תנאי זה לא מתקיים, לפולס המתקדם לאורך z נוספים עיוותים. עיוותים אלו משנים את צורת הפולס ואת צורת האות המאופנן.

הזנחת האקספוננט בנוסחה (2.100) בהרצאה למעשה מזניחה את העיוותים, וכאשר מרחק ההתקדמות לאורך הקו גדול העיוותים לא זניחים כלל. לכן קירוב זה הינו נכון רק במרחק קטן מספיק. השיטה המדוייקת תקפה ללא תנאים מיוחדים.

3. מתי מתקבלות אותן תוצאות בשתי הגישות ומתי לא?

כאשר מרחק ההתקמות מספיק קטן, החישוב במקורב הינו תקף כלומר עומד בקנה אחד עם תוצאות החישוב המדוייק.

. כפי שציינו בסעיף הקודם, מספיק קטן במונחים שלנו הוא מרחק המקיים את התנאי מסעיף 2. במרחקים אלו, הפאזה שצבר הפולס קטנה מ $\frac{\pi}{2}$.

לכן עבור כל Z הגדול מערך זה נקבל שוני משמעותי בין הגישות, בעוד שעבור Z הקטן מז זה נקבל תוצאות קרובות מאוד.

לדוגמא, עבור z=200 מסעיף (C2) נקבל התאמה בין שתי השיטות , ועבור $z=z_{\frac{1}{4}}$ נקבל שוני ניכר בין השיטות.

4. מדוע ביטוי 11 עדיף לחישוב נומרי של ביטוי 1?

מכיוון שנוח לנו לבצע את התמרת הפוריה כאשר אנחנו ממורכזים על המרכז הפולס, במערכת קורדינטות בזמן שנעה עם הפולס. לכן השימוש במערכת קורדינטות au עדיפה לחישוב. כמו כן ההחסרה באקספוננט המרוכב מקטינה את השינוי המהיר בתדר של האות ממנו אנו רוצים להימנע (מסיבות של דגימת האות הבדיד וחוסר היכולת להצגתו, תנאי נקוויסט לדגימה וכו').

טעיף א':

מבקשים להראות שמתח לאורך קו דיספרסיבי צר סרט הוא:

$$V(z,t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega e^{j(wt - k(w)z)} \tilde{V}_{G}(\omega) = \frac{1}{\pi} Re \{ \int_{0}^{\infty} d\omega e^{j(wt - k(w)z)} \tilde{V}_{G}(\omega) \}$$

 $k = k(\omega)$ כאשר נתון

<u>פתרון</u>:

מנוסחה להתמרת פוריה ההפוכה ל-z=0 נקבל:

$$V(z=0,t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega e^{j\omega t} \, \tilde{V}_G(0,\omega)$$

נקדם במקום, כמו שאנחנו מכירים ואוהבים הקידום במקום גורר כפל באקספוננט מרוכב (פאזור), נקבל:

$$V(z,t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega e^{j\omega t} \, \tilde{V}_G(0,\omega) e^{-jk(\omega)z} = V(z=0,t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega e^{j(\omega t - k(\omega)z)} \, \tilde{V}_G(\omega)$$
$$= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{0} d\omega e^{j(\omega t - k(\omega)z)} \, \tilde{V}_G(\omega) + \frac{1}{2\pi} \int_{0}^{\infty} d\omega e^{j(\omega t - k(\omega)z)} \, \tilde{V}_G(\omega) = **$$

נתבונן במחובר הראשון (תדרים שליליים), נבצע החלפת משתנים: $\omega' = -\omega$, $d\omega' = -\omega$ והגבול בתדר מינוס אינסוף מתהפך, נקבל:

$$\begin{split} \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{0} d\omega e^{j(\omega t - k(\omega)z)} \, \tilde{V}_{G}(\omega) &= \frac{1}{2\pi} \int_{\infty}^{0} -d\omega' e^{j(-\omega't - k(-\omega')z)} \, \tilde{V}_{G}(-\omega') \\ &= \frac{1}{2\pi} \int_{0}^{\infty} d\omega' e^{j(-\omega't - k(-\omega')z)} \, \tilde{V}_{G}(-\omega') = * \end{split}$$

 $ilde{V}_G(-\omega) = ilde{V}_G^*(\omega)$ כעת, מכיוון שמתח ממשי, מתכונה של התמרת פוריה נסיק:

שלפי ההרצאה גורר ש $k(\omega)=-k(-\omega)$ פונק עה אי זוגית (זה תנאי הכרחי לכך שהמסקנה של פוריה תתקיים עבור הפאזור שלנו).

נציב תנאים/הנחות אלו ונקבל:.

$$*=rac{1}{2\pi}\int_0^\infty d\omega'^{e^{-j(\omega't-k(\omega')z)}}\, ilde{V}_G^*(\omega') = rac{1}{2\pi} \overline{\int_0^\infty d\omega'^{e^{+j(\omega't-k(\omega')z)}}\, ilde{V}_G(\omega')}$$
נזכר בתכונה מוכרת של מספרים מרוכבים : $z+z^*=2Re\{z\}$: נזכר בתכונה

אור בהרי 204356315 מיכל קרן 204783161

נוציא גורם משותף (גורם הנרמול) ונקבל:

$$V(z,t)=**=rac{1}{\pi}Re\{\int_0^\infty d\omega e^{j(wt-k(w)z)} \tilde{V}_G(\omega)\}$$
נדרש (ω)

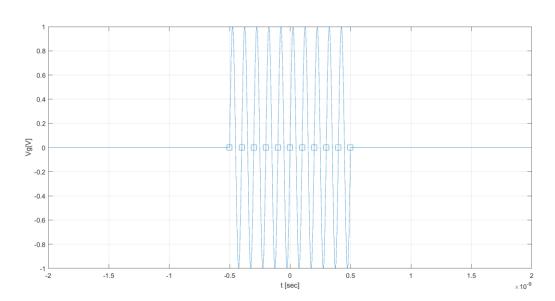
<u>:'סעיף ב</u>

$$T = 1~nsec, f_0 = 10~GHz$$
 , $\mathrm{F}(t) = 1, -rac{T}{2} < t < rac{T}{2}$. כעת מאפננים את האות בחלון

$$V_G(t) = F(t)\sin(2\pi f_0 t)$$
 באופן הבא

הבאות: התוצאות בזמן ובתדר במטלב עבור התחום ל $t\epsilon[-2T,2T]$, התקבלו התוצאות חישבנו את האות

:האות בזמן

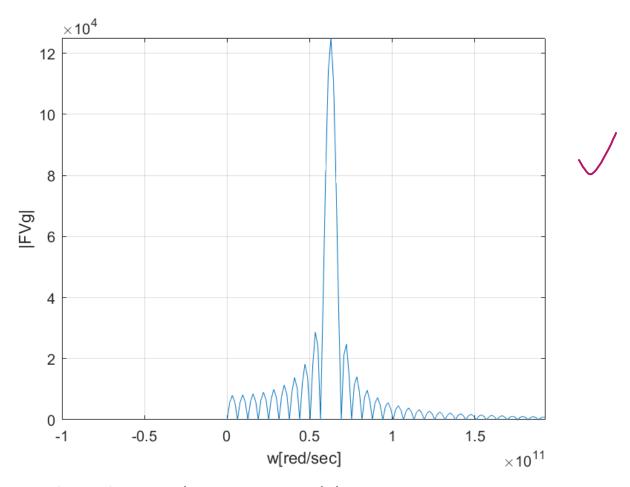

ניתן לחלץ מתוך האות את מספר המחזורים N, מסומן באיור בריבועים שקשה לראות (מצטערים). יש 11 נקודות חציה בעלייה של מתח אפס ולכן יש לנו 10 מחזורים. נסיק: N=10 .

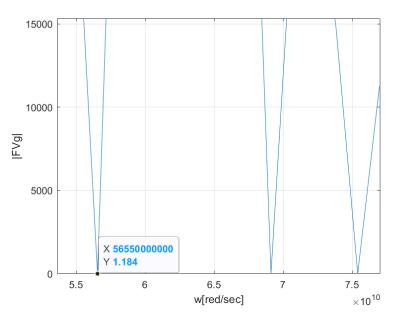
 $N=T*f_0$ בנוסף ניתן לאמת ש N=10 לפי הנוסחה:

: האות בתדר

<u>הערה:</u> הצגנו את הספקטרום בתחום התדרים החיוביום מכיוון שהוא מכיל את כל האינפורמציה. (כפי שראינו בהרצאה, מספיק להביט בתדרים החיוביים).

מדדנו את רוחב הפס בין שני האפסים שבסמוך לאלומה הראשית, המחשה למדידה שכזו (Zoom in):

$$\omega_{zero1}=5.655\times 10^{10}~[\frac{rad}{s}]$$
 , $\omega_{zero2}=6.911\times 10^{10}[\frac{rad}{s}]$

$$f_{zero1} = \frac{\omega_{zero1}}{2\pi} = 9.0 \times 10^9 \,[Hz], f_{zero2} = \frac{\omega_{zero2}}{2\pi} = 1.1 \times 10^{10} [Hz]$$

$$\Delta f_F = |f_{zero2} - f_{zero1}| \cong 2.0 \times 10^9 \,[Hz]$$

 $rac{\Delta f_F}{f_0}=rac{2}{N}$:נציב בנוסחה ונתפלל שמתקיים שוויון

$$\frac{2}{N} = \frac{2}{10} = 5$$
צד ימין:

$$\frac{\Delta f_F}{f_0} = \frac{2 \times 10^9}{10 \times 10^9} = 5$$
 :צד שמאל

√. הראינו שמתקיים כלל האצבע, כנדרש

<u>טעיף ג':</u>

כעת נביע את המתח באמצעות מודל מקורב המבוסס על פיתוח לטור טיילור מסדר 1, ברצוננו להראות ש:

$$V(z,t) \cong F\left(t - \frac{z}{v_g}\right) \sin(\omega_0 \left[t - \frac{z}{v_p}\right])$$

כאשר מהירות החבורה ומהירות הפאזה מוגדרים כפי שראינו בהרצאה.

פתרון:

 $:\omega_0$ נבצע קירוב טיילור מסדר 1 ליחס הדיספרציה, סביב

$$k(\omega) = k(\omega_0) + (\omega - \omega_0)k'(\omega_0) \triangleq k_0 + k_1(\omega - \omega_0) + k_2(\omega - \omega_0)^2 + \cdots$$
 נזכר בהתמרת פוריה של סינוס: $\{F\{\sin(\omega_0 t)\}\} = \frac{1}{2j}[\delta(\omega - \omega_0) - \delta(\omega + \omega_0)]$ נזכר בהתמרת פוריה של סינוס:

אנו יודעים שמכפלה בזמן שקולה לקונבולציה בתדר, ניזכר שקונבולוציה עם דלתא שקולה להצבה ערך הדלתא בפונקציה (כלומר שקולה להזזה), בסך הכול נקבל שההתמרה של האות היא:

$$F\{V_G(0,t)\} = \frac{1}{2i} [\tilde{F}(\omega - \omega_0) - \tilde{F}(\omega + \omega_0)] \qquad \checkmark$$

כעת נציב את האות המאופנן בביטוי שמצאנו בסעיף א', נקבל:

$$V_{G}(z,t) = \frac{1}{2\pi} Re \left\{ \frac{1}{j} \int_{0}^{\infty} d\omega e^{j(wt - k_{0}z - k_{1}(w - \omega_{0})z - k_{2}(\omega - \omega_{0})^{2}z - ..)} [\tilde{F}(\omega - \omega_{0}) - \tilde{F}(\omega + \omega_{0})] \right\} = ***$$

נתעלם מהביטוי הצהוב מכיוון שענו מבצעים את האינטגרציה על תדרים חיוביים בלבד. כמו כן נזניח ביטויים של נתעלם מהביטוי הצהוב מכיוון שענו בהרצאה. k(w)

$$\omega'=\omega-\omega_0$$
 נקבל: $\omega'=\omega$

***=
$$Re\{\frac{e^{j(\omega_{0}t-k_{0}z)}}{2j\pi}\left\{\int_{-w_{0}}^{\infty}d\omega' e^{jw'(t-k_{1}z)}\left[\tilde{F}((\omega'))\right]\right\}$$

$$= Re\{\frac{e^{j(\omega_{0}t-k_{0}z)}}{j}\left\{\frac{1}{2\pi}\int_{-\infty}^{\infty}d\omega' e^{jw'(t-k_{1}z)}\left[\tilde{F}(\omega')\right]\right\}\}$$

כאשר המעבר האחרון נובע מכך ש-F צרת סרט ולכן ניתן להרחיב את תחום האינטגרציה וערך האינטגרל לא דישתנה. באדום הגדרה של התמרת פוריה ההפוכה של $F(t-k_1z)$ וכמו כן מנוסחת אוילר מתקיים:

$$Re\left\{\frac{e^{j(\omega_0 t - k_0 z)}}{j}\right\} = \sin(\omega_0 t - k_0 z)$$

נקבל בסך הכל:

$$Re\left\{\frac{e^{j(\omega_0 t - k_0 z)}}{j} \left\{\frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega' e^{j w'(t - k_1 z)} [\tilde{F}(\omega')]\right\}\right\} = Re\left\{\frac{e^{j(\omega_0 t - k_0 z)}}{j} F(t - k_1 z)\right\}$$

$$= F(t - k_1 z) \cdot Re\left\{\frac{e^{j(\omega_0 t - k_0 z)}}{j}\right\} = \sin(\omega_0 t - k_0 z) \cdot F(t - k_1 z)$$

. אם נציב את k_0, k_1 נקבל את v_g, v_p שמוגדרים בשאלה, ואת הנדרש

:(1 'סעיף ג

:כעת נתון

$$k(\omega) = \sqrt{\left(\frac{\omega}{c}\right)^2 - \left(\frac{\pi}{a}\right)^2}$$
,, $a = 20 \cdot 10^{-3}$, $f > f_{cutoff} = \frac{c}{2a} = 7.5 \text{ GHz}$, $f_0 = 10 \text{ GHz}$

נראה שמתקיימים שני הביטויים שמבקשים:

מהירות הפאזה: נתחיל לפי הגדרה ונגיע לרצוי:

$$v_{p} = \frac{\omega}{k(\omega)}|_{\omega_{0}} = \frac{\omega}{\sqrt{\left(\frac{\omega}{c}\right)^{2} - \left(\frac{\pi}{a}\right)^{2}}}|_{w_{0}} = \frac{\omega}{\sqrt{\left(\frac{\omega}{c}\right)^{2} \left(1 - \left(\frac{\pi c}{\omega a}\right)^{2}\right)}}|_{w_{0}} = \frac{c}{\sqrt{\left(1 - \left(\frac{\pi c}{\omega_{0} a}\right)^{2}\right)}}$$

$$= \frac{c}{\sqrt{\left(1 - \left(\frac{2\pi c}{\omega_{0} 2a}\right)^{2}}\right)^{2}} = \frac{c}{\sqrt{\left(1 - \left(\frac{f_{cutoff}}{f_{0}}\right)^{2}}\right)}$$

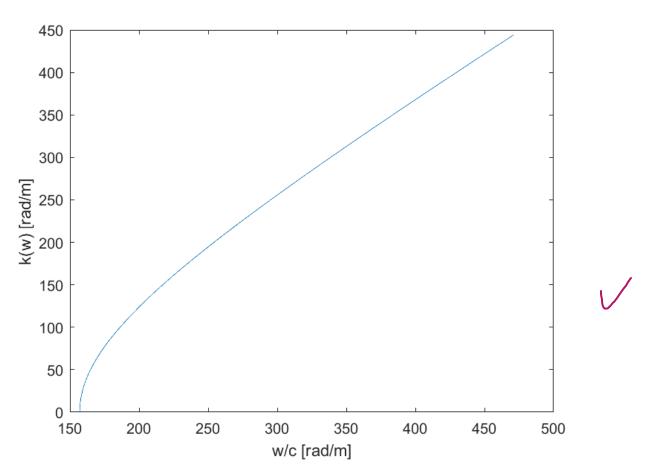
 \checkmark ע. כנדרש. $v_p>c$: לכן נסיק: 1- $\left(\frac{f_{cutoff}}{f_0}\right)^2$ לכן הגודל $f_0>f_{cutoff}$

מהירות החבורה: את הנגזרת בדקנו באמצעות כלי חישובי wolfram alpha, אנחנו מניחים שזו לא מטרת התרגיל:

$$v_g = \left(\frac{\partial k(\omega)}{\partial \omega}\right)^{-1} |_{w_0} = \left(\frac{w_0}{c^2 \sqrt{\left(\frac{\omega}{c}\right)^2 - \left(\frac{\pi}{a}\right)^2}}\right)^{-1} = \left(\frac{1}{c\sqrt{1 - \left(\frac{2\pi c}{\omega_0 2a}\right)^2}}\right)^{-1}$$

$$= \left(\frac{1}{c\sqrt{1 - \left(\frac{f_{cutoff}}{f_0}\right)^2}}\right)^{-1} = c\sqrt{1 - \left(\frac{f_{cutoff}}{f_0}\right)^2}$$

מהנתון $v_g < c$: לכן נסיק: $1 - \left(\frac{f_{cutoff}}{f_0}\right)^2$ כנדרש*י.* כנדרש $f_0 > f_{cutoff}$ מהנתון הגודל לפי הצירים שביקשו:

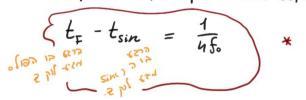
:עבור ערכי v_p , v_g נחשב את ערכי $f_0 = 10 \; \mathit{GHz}$ עבור

1.9843 e+08 V

כמובן שהיחידות מטר לשנייה. *ן* <u>:(2 'סעיף ג</u>

(C2) quarter of a cycle =
$$\frac{1}{450}$$

התבקשנו לווצט מיחק ב, שבורו מתק"ם

אכיון שתפולס מתקצם במהירות פל, מתק"ו:

$$2 = \mathcal{V}_g \cdot t_F \Rightarrow \boxed{t_F = \frac{2}{2g}}$$

שכיון שה ל אוצ מתקדם במהיחת של מתקים:

$$Z = V_p \cdot t_{sin} \Rightarrow \boxed{t_{sin} = \frac{Z}{20p}}$$

$$\frac{Z}{2g} - \frac{Z}{2p} = \frac{1}{4f_0} = \frac{1}{2 \cdot \frac{2\pi \cdot f_0}{\pi}}$$

$$2\pi f_0 \left(\frac{Z}{2g} - \frac{Z}{2p}\right) = \frac{\pi}{2}$$

$$2\pi \int_{0}^{\infty} \left(\frac{2}{v_{g}} - \frac{2}{v_{p}}\right) = \frac{\pi}{2}$$

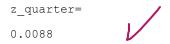
S.e.N

<u>:(3 'סעיף ג'</u>

להלן התוצאה שהתקבלה עבור האות המאופנן באלגוריתם המקורב, כאשר בדגימה של ערכי z ספציפיים:

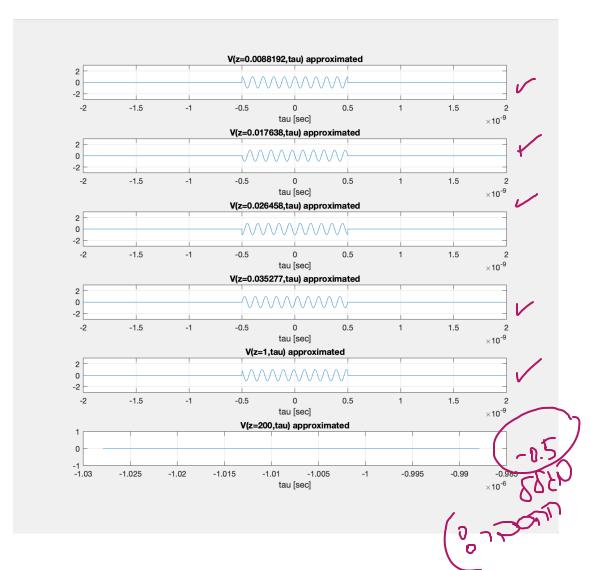
$$z \in \{z_{\frac{1}{4}}, 2z_{\frac{1}{4}}, 3z_{\frac{1}{4}}, 4z_{\frac{1}{4}}, 1,200\}$$

. חישבנו את ערך $z_{\frac{1}{4}}$ במטלב

כעת, על מנת שנוכל להשוות את התוצאות לתוצאות של סעיף ד', ביצענו הזזה בזמן על מנת לקבל את כעת, על מנת $\tau=t-\frac{z}{v_g}$ כאשר , $V(z.\,\tau)$ האות

התוצאות שהתקבלו עבור הנוסחה המקורבת:

אפשר לראות כי עבור z שאינו כפולה של ב $rac{z_1}{4}$ מתקבלות תוצאות כמעט זהות לתוצאות של החישוב המדוייק (סעיף D).

ועבור הערכים האחרים יש שוני ניכר בין הגרפים.

:הערה

בחישוב הנל, קיבלנו סיגנל שהתאפס לגמרי עבור Z=200. אנחנו מעיריכם שזוהי לא התוצאה הנכונה, אך לאחר מספר ניסיונות והשקעת זמן רב נאלצנו להסתפק בתוצאה זו /:

להערכתינו, התוצאה הנכונה עבור Z=200 אמורה ליהיות דומה מאוד לגרפים המתקבלים עבור המרחקים הקצרים יותר,שהרי הגישה המקורבת לא מיידסת חשיבות למרחק מבחינת העיוותים. לכן צורת האות לא אמורה להשתנות גם במרחק רחוק כמו 200.

:'סעיף ד

כעת נשווה את התוצאה שקיבלנו באמצעות הקירוב לתוצאה המתקבלת באמצעות התמרות פוריה (ללא הקירוב).

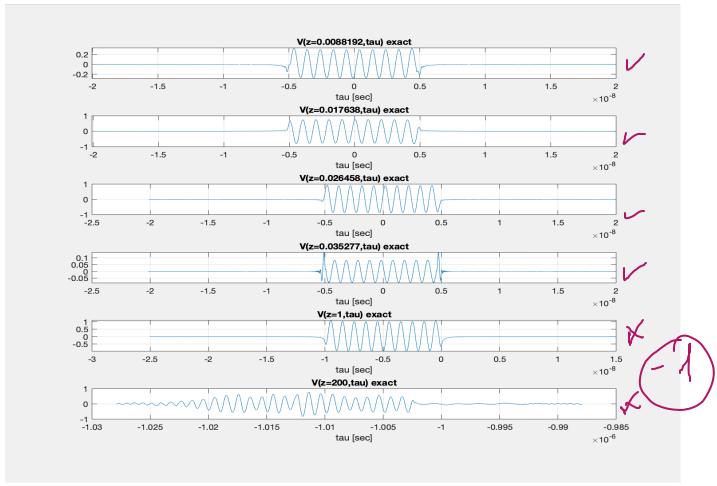
:נבחין . $au=t-rac{z}{v_a}$ כאשר את לא ונחשב את ניעזר בהדרכה שבשאלה ונחשב את

$$V(z,\tau) = F^{-1} \left\{ \tilde{V}_G(\omega) e^{-j\left(k(\omega) - \frac{\omega}{v_g}\right)z} \right\}$$

הצבנו ערכי z קבועים לפי הנתון בסעיף הקודם:

$$z \in \{\frac{\pi}{4}, \frac{2\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}, \frac{4\pi}{4}, 1,200\}$$

התוצאות שהתקבלו מהחישוב במטלב:

אנחנו יודעים שהרכיב של האקספוננט המרוכב מוסיף עיוות, אכן התוצאה שקיבלנו עולה בקנה אחד עם העובדה הזו מכיוון שככל שערכו של z גדל כך גדל העיוות באות המאופנן. לדוגמא העיוות הגדול ביותר בעור 200. ב-200 מתקבל עבור 200.

נשים לב שהאות אכן ממורכז סביב $\tau=0$ כמו שאנחנו מצפים (מההדרכה), זאת מכיוון שציר הזמן נע ביחד עם התקדמות הפולס המאופנן (או לפחות עם מרכז הפולס המאופנן). הערה: אצלנו האות אינו ממורכז סביב הראשית בערכים z=1,200. ניסינו רבות לחשוב מדוע,

:3 השוואה לתוצאות מסעיף ג

בתוצאות של סעיף ד' קיבלנו אותות בעלי יותר עיוותים, וזה מתאים לתיאוריה על פיה נוסחת הקירוב מסננת עיוותים באפנון האות. כמו כן עבור ערכי כפולה שלמה של $\frac{\pi}{4}$ התקבלו תוצאות כמעט זהות (עד כדי אולי הבדלי פאזה קלים), לעומת זאת בערכי z=1,200 יש שוני ניכר בין התוצאות: עבור ערך z=1,200 יש הזזה בזמן של הסיגנל ועבור ערך z=200 צפינו עיוות גדול בסיגנל ושתוצאת הקירוב לא תציג את העיוות

נספח: קוד Matlab:

```
clc;
clear all;
close all;
T = 1*10^-9; % sec
f0 = 10*10^9; % Hz
w0 = 2*pi*f0; % rad/s
n = 10^6; %number of samples
t = linspace(-2*T, 2*T, n); % n time values dt= (4*T)/(n-1); %time invervals
F = heaviside(t+(T/2)) - heaviside(t-(T/2)); rectangular pulse
V_t = F.*sin(w0*t);
% time:
figure('Name','B1: VG(t)','NumberTitle','off');
p=plot(t/T,V_t,'-s');
p.MarkerSize=10;
p.MarkerIndices=3*n/8:(n/2)/20:5*n/8;
ylabel('Vg[V]');
xlabel('t/T []');
grid on;
%frequiency:
V_w=fft(V_t);
% converting the bins into [Hz] or [rad/sec]
k=1:n; %indices of f
Hz= (k-1)*(10^6*dt).^(-1); %equivalent Hz
w= Hz.*(2*pi);
figure('Name','B1: VG(w)','NumberTitle','off');
righte (Name , Bi. VG(W) , Numberlitle , Oil ), plot(w,abs(V_w)); axis([-10^11 0^11 0 10^5]) % zoom in on first data pair ylabel('|F{Vg}|'); xlabel('w[red/sec]');
grid on;
%% Section C1
a = 20*10^{\circ}-3;

c = 3*10^{\circ}8; % speed of light m/s
f_cut=c/(2*a);
I_cut=// a/,
w_cut=2*pi*f_cut;
w_c=linspace(w_cut/c,3*w_cut/c,n);
k = sqrt((w_c).^2 -(pi/a)^2); %dispersion relation
figure('Name','C1: K(w) VS. w/c','NumberTitle','off');
plot(w_c,k);
xlabel("w/c");
ylabel('k(w/c)');
vp= c/sqrt(1-(f_cut/f0)^2)
vg= c*sqrt(1-(f_cut/f0)^2)
%% section C2 z_{quarter} = 1/(4*f0*(1/vg - 1/vp)) %using eq (9)
%% section C3
z = z quarter.*[1,2,3,4,1/z quarter,200/z quarter];

F = \theta(t) heaviside(t+(T/2)) - heaviside(t-(T/2));
t=linspace(-20*T,20*T,n);
%used to compare with section D
figure('Name','C3: V(z,t) approximated','NumberTitle','off');
for i=1:length(z)
     vzt tilda=F(tau).*sin(w0*(tau+(z(i)/vq)-(z(i)/vp)));
     plot(tau,vzt_tilda);
     grid on;
     title(['V(z=',num2str(z(i)),',tau) approximated']);
     axis([-2*T 2*T -3 3]);
     if z(i) ~= 200
     xlabel('tau [sec]');
ylabel=('V(z,t) [V]');
%% section D
figure('Name','D: V(z,t) Exact','NumberTitle','off');
t=linspace(-20*T,20*T,n);
for i=1:length(z)
     tau=t-z(i)/vg;
v ztau= ifft(exp(1i.*w.*tau-1*1i*(k-w./vg).*z(i)).*V w);
     subplot(6,1,i);
     plot(tau, v_ztau);
     grid on;
title(['V(z=',num2str(z(i)),',tau) exact']);
     xlabel('tau [sec]');
ylabel=('V(z,t) [v]');
```